
OBSAH

Seznam zkratk	11
Předmluva	13
1. Pojem, předmět a úkoly kriminologie	15
1.1 Pojem kriminologie	15
1.1.1 Výklad pojmů	15
1.1.2 Zdroje kriminologie	17
1.1.3 Funkce kriminologie	17
1.2 Předmět kriminologie.....	17
1.3 Vnitřní členění kriminologie.....	18
1.4 Kriminologie a vztah k ostatním kriminálním vědám.....	18
1.4.1 Vztah kriminologie a trestněprávní vědy (práva)	19
1.4.2 Vztah kriminologie a kriminalistiky	19
1.4.3 Vztah kriminologie a kriminální politiky	20
1.4.4 Vztah kriminologie a sociologie	20
1.4.5 Vztah kriminologie a forenzní psychologie	20
1.4.6 Vztah kriminologie a forenzní psychiatrie.....	21
1.4.7 Vztah kriminologie a penologie	21
1.4.8 Vztah kriminologie a pedagogiky.....	21
1.5 Kriminologie a vztah k ostatním vědám	21
1.5.1 Vztah kriminologie a statistiky.....	21
1.5.2 Vztah kriminologie a prognostiky	21
1.6 Úkoly kriminologie.....	22
1.6.1 Základní úkoly kriminologie.....	22
1.6.2 Konkrétní úkoly kriminologie.....	23
1.6.3 Praktický význam kriminologie.....	23
1.7 Příčiny a podmínky kriminality	23
2. Stav, úroveň, struktura a dynamika kriminality	25
2.1 Pojem kriminalita	25
2.2 Členění kriminality.....	27
2.2.1 Zjišťování latentní kriminality.....	28
2.2.2 Poznatky o latentní kriminalitě	29
2.3 Zdroj informací o kriminalitě	29
2.4 Skutečnosti ovlivňující statistické údaje o kriminalitě	30
2.5 Stav (rozsah) kriminality.....	31
2.6 Úroveň (intenzita) kriminality	33

2.7	Struktura kriminality	34
2.8	Dynamika kriminality	35
2.8.1	Vliv na vzestup kriminality po roce 1989	37
2.8.2	Vliv na pokles objasněnosti po roce 1989	37
2.8.3	Vliv na pokles kriminality po roce 2000	38
3.	Pachatel trestného činu.....	39
3.1	Kriminologické chápání pachatele trestného činu	39
3.2	Pojem osobnost pachatele trestného činu.....	39
3.3	Typologie pachatelů trestných činů	40
3.3.1	Druhy typologie zaměřené na určitý aspekt	41
3.3.1.1	Podle biologických dispozic.....	41
3.3.1.2	Podle psychických dispozic	41
3.3.1.3	Podle vlivu sociálního prostředí	42
3.4	Analýza stíhaných pachatelů	42
3.4.1	Podle pohlaví	42
3.4.2	Podle věku.....	45
3.4.3	Podle národnosti a státní příslušnosti.....	46
3.4.4	Podle kriminální recidivy	49
3.5	Význam zkoumání pachatelů pro trestní právo a trestní řízení.....	51
3.5.1	Záměry trestní politiky	51
3.5.2	Při individuálním rozhodování probíhá	51
3.5.3	Individuální predikce.....	52
4.	Oběť trestného činu	53
4.1	Pojem oběť trestného činu	53
4.2	Viktimologie.....	53
4.3	Viktimnost.....	55
4.4	Viktimizace	55
4.5	Újma způsobená oběti	56
4.5.1	Pole povahy předmětu	56
4.6	Pomoc obětem trestného činu	59
4.6.1	Základní mezinárodní dokumenty týkající se oběti kriminality	60
4.6.2	Základní vnitrostátní úprava týkající se oběti kriminality	61
4.7	Index viktimizace	63
4.8	Význam viktimizace pro trestní právo a kriminalistiku.....	66
4.8.1	Trestní právo hmotné	66
4.8.2	Trestní právo procesní.....	67
4.8.3	Kriminalistika	69
4.9	Význam viktimizace pro prevenci kriminality	69

5. Kriminologické aspekty trestní represe	71
5.1 Úvod	71
5.2 Kriminalizace	71
5.3 Účinnost trestního řízení	72
5.4 Omezení účinnosti trestního stíhání.....	76
5.2 Trestání.....	79
5.2.1 Účel trestání	79
5.2.2 Trest	79
5.2.3 Teorie trestání.....	79
5.2.4 Účel trestu	80
5.2.5 Teorie funkcí trestu.....	81
5.3 Restorativní justice.....	82
5.3.1 Alternativní tresty.....	83
5.3.2 Probační a mediační služba (zákon č. 257/2000 Sb.)	83
5.6.3. Odklony v trestním řízení (diversion).....	85
6. Prevence kriminality	86
6.1 Pojem prevence kriminality	86
6.2 Třídění prevence kriminality podle obsahového zaměření	88
6.2.1 Sociální prevence	88
6.2.2 Situační prevence	88
6.2.3 Viktimologická prevence	89
6.3 Třídění prevence kriminality podle okruhu adresářů	90
6.3.1 Primární prevence.....	90
6.3.2 Sekundární prevence	90
6.3.3 Terciární prevence (postdeliktní)	91
6.4 Další kvalifikace prevence kriminality.....	91
6.5 Systém prevence kriminality v ČR	92
6.6 Programy prevence kriminality měst a obcí.....	94
6.7 Policejní prevence	95
6.8 Hodnocení preventivních aktivit	96
7. Základní kriminologické školy a směry	99
7.1 Úvod	99
7.2 Směr biologických kriminogenetických teorií.....	99
7.3 Směr psychologických kriminogenetických teorií.....	101
7.4 Směr sociologických kriminogenetických teorií.....	101
7.5 Směr multifaktorových kriminogenetických teorií	103
7.6 Význam kriminologických teorií.....	103
7.7 Závěr	104

8. Kriminologický výzkum.....	105
8.1 Úvod	105
8.2 Vymezení základních pojmů	105
8.3 Fáze výzkumu	106
8.4 Výzkumné metody.....	107
8.5 Výzkumné techniky.....	108
8.6 Prognózování.....	110
8.7 Závěr	112
9. Násilná kriminalita	113
9.1 Úvod	113
9.1.1 Pojem násilná kriminalita.....	113
9.1.2 Charakteristika.....	113
9.1.3 Pojem násilí.....	113
9.1.4 Vymezení dalších pojmů	114
9.1.5 Nová trestněprávní úprava násilné kriminality	115
9.1.6 Členění násilné kriminality (dle policejních statistik – základní členění)	116
9.2 Fenomenologie násilné kriminality.....	116
9.2.1 Stav násilné kriminality.....	116
9.3 Struktura násilné kriminality	119
9.3.1 Dynamika násilné kriminality.....	120
9.3.2 Vraždy	122
9.3.3 Loupeže	126
9.3.4 Úmyslné ublížení na zdraví	130
9.4 Etiologie násilné kriminality (etiologické činitele)	133
9.5 Prevence násilné kriminality.....	134
10. Mravnostní kriminalita	135
10.1 Úvod	135
10.1.1 Charakteristika.....	136
10.1.2 Nová trestněprávní úprava mravnostní kriminality	136
10.2 Fenomenologie mravnostní kriminality	137
10.2.1 Stav mravnostní kriminality.....	137
10.2.2 Struktura mravnostní kriminality	140
10.2.2 Dynamika mravnostní kriminality	141
10.3 Sexuální kriminalita	143
10.3.1 Znásilnění.....	144
10.3.2 Pohlavní zneužití.....	147
10.3.3 Etiologie sexuální kriminality	149
10.3.4 Kontrola sexuální kriminality	149
10.4 Kriminalita spjatá s prostitucí.....	150
10.4.1 Prostituce.....	150
10.4.2 Kuplířství	151

10.4.3 Etiologie kriminality spjaté s prostitucí.....	152
10.4.4 Prevence kriminality spjaté s prostitucí	152
11. Majetková kriminalita	153
11.1 Úvod	153
11.1.1 Charakteristika.....	153
11.1.2 Nová trestněprávní úprava majetkové kriminality.....	153
11.1.3 Členění majetkové kriminality	154
11.2 Fenomenologie majetkové kriminality	155
11.2.1 Stav majetkové kriminality	155
11.2.2 Struktura majetkové kriminality	157
11.2.3 Dynamika majetkové kriminality	158
11.2.4 Krádeže prosté.....	159
11.2.5 Krádeže vloupáním	165
11.3 Etiologie majetkové kriminality	170
11.4 Prevence majetkové kriminality	172
12. Hospodářská kriminalita.....	173
12.1 Úvod	173
12.1.1 Charakteristika.....	173
12.1.2 Nová trestněprávní úprava hospodářské kriminality	174
12.1.3 Členění hospodářské kriminality.....	175
12.2 Fenomenologie hospodářské kriminality.....	177
12.2.1 Stav hospodářské kriminality	177
12.2.2 Struktura hospodářské kriminality.....	179
12.2.3 Dynamika hospodářské kriminality	180
12.2.4 Škody způsobené hospodářskou trestnou činností.....	182
12.2.5 Pachatelé	183
12.3 Etiologie hospodářské kriminality	186
12.4 Prevence hospodářské kriminality.....	187
13. Počítačová kriminalita	189
13.1 Úvod	189
13.1.1 Pojem.....	189
13.1.2 Charakteristika (rozdíl oproti ostatní kriminalitě).....	190
13.1.3 Nová trestněprávní úprava počítačové kriminality	191
13.1.4 Členění počítačové kriminality	191
13.1.5 Formy páchaní počítačové kriminality	192
13.1.6 Metody pronikání do počítačových systémů.....	194
13.2 Fenomenologie počítačové kriminality.....	194
13.2.1 Stav počítačové kriminality.....	194
13.2.2 Struktura počítačové kriminality.....	196
13.2.3 Dynamika počítačové kriminality.....	196
13.2.4 Pachatelé počítačové kriminality	197

13.3	Etiologie počítačové kriminality	197
13.4	Kontrola počítačové kriminality	197
14.	Drogová kriminalita	200
14.1	Úvod	200
14.1.1	Nová trestněprávní úprava drogové kriminality	200
14.1.2	Vymezení základních pojmů	202
14.2	Alkoholová toxikomanie	203
14.2.1	Alkohol jako návyková látka	203
14.2.2	Trestná činnost páchaná v souvislosti s alkoholem	204
14.2.3	Faktory ovlivňující vznik alkoholismu a jiných drogových závislostí	208
14.2.4	Kontrola alkoholové toxikomanie	208
14.3	Nealkoholová toxikomanie	209
14.3.1	Nealkoholové drogy a důsledky závislosti na nich	209
14.3.2	Trestná činnost páchaná v souvislosti s nealkoholovou toxikomanií	211
14.3.3	Podmínky a příčiny nealkoholové toxikomanie	215
14.3.4	Kontrola nealkoholové toxikomanie	216
15.	Kriminalita mládeže	217
15.1	Úvod	217
15.2	Právní regulace spojená s fenoménem kriminality mládeže	217
15.2.1	Vymezení základních pojmů	222
15.2.2	Vymezení základních pojmů (kriminologické členění)	223
15.2.3	Věková hranice trestní odpovědnosti	223
15.3	Fenomenologie kriminality mládeže	224
15.4	Etiologie kriminality mládeže	247
15.5	Kontrola kriminality mládeže	249
15.5.1	Represivní opatření	249
15.5.2	Preventivní opatření	250
16.	Kriminalita páchaná na mládeži	252
16.1	Úvod	252
16.1.1	Trestněprávní ochrana	252
16.1.2	Jednotlivé trestné činy	253
16.1.3	Právní ochrana mládeže a její historický vývoj	254
16.2	Fenomenologie kriminality páchané na mládeži	255
16.3	Etiologie kriminality páchané na mládeži	259
16.4	Kontrola kriminality páchané na mládeži	260
17.	Organizovaná kriminalita	261
17.1	Úvod	261
17.1.1	Nová trestněprávní úprava organizované kriminality	262
17.1.2	Pojem organizované kriminality z pohledu kriminologie	264
17.1.2	Pojmové znaky organizované kriminality	265
17.1.3	Doprovodné znaky organizované kriminality	266

17.2	Fenomenologie organizované kriminality	267
17.2.1	Pachatelé organizované kriminality.....	268
17.2.2	Formy trestné činnosti spojené s organizovanou kriminalitou.....	268
17.3	Typologie zločineckých organizací	269
17.3.1	Znaky zločinecké skupiny – třístupňové organizační uspořádání	272
17.3.2	Znaky zločinecké skupiny – společný etnický základ	273
17.3.3	Česká republika	273
17.4	Etiologie organizované kriminality	274
17.5	Represe organizované kriminality	275
17.6	Prevence organizované kriminality.....	275
Závěr		277
Resume		278
Literatura		279
O autorovi		285
Rejstřík		286